

ἀγιοβήμι τό, Πόντ. (᾽Οφ.) ἀιβήμ' Πόντ. (᾽Οφ.)
ἀιβδήμ' Πόντ. (Σούριμ.) ἀιβδήμ' Πόντ. (Ριζ.) ἀιβδήμ'
Πόντ. (᾽Οφ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄγιο-βήμα.

Τὸ ἅγιον βήμα τοῦ ναοῦ ἔνθ' ἄν.: Ὁ πομπᾶς ἐσῆβεν
ἀπέσ' ὅς σ' ἀιβδήμ' (ὁ ἱερεὺς εἰσῆλθεν ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ
βήματος) ᾽Οφ.

ἀγιοβότανο τό, ἀμάρι. ἀιβότανο Μεγίστ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἄγιος καὶ βοτάνι.

Τὸ φυτὸν ἀψίνθιον τὸ θαμνώδες (artemisia arbores-
cens) τῆς τάξεως τῶν συνθέτων (compositae). Συνών.
ἀψιθιά.

***ἄγιο-Γαλιλαίας** ὁ, Γενικ. τ' ἄε-Γαλιλαία Πόντ.
(Ἀμισ. κ. ἄ.)

Ἐκ παραθέσεως τοῦ ἐπιθ. ἄγιος καὶ τοῦ ὄν. *Γαλι-
λαίας.

Ἡ Κυριακὴ τοῦ Θωμᾶ (ὠνομάσθη οὕτω ἐκ παρετυμ.
πρὸς τὴν λ. Γαλιλαία, ἡ ὁποία ἀκούεται ἐν τῇ κατὰ τὸν
ὀρθρον τῆς ἐορτῆς ἀναγινωσκομένη εὐαγγελικῇ περικοπῇ
εἰς τὴν φρ. «οἱ ἔνδεκα μαθηταὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν
Γαλιλαίαν»). Πβ. καὶ Γαλιλαία.

ἀγιογδυτάκι τό, Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. ἀγιογδυτήης.

Παῖς κλέπτῃς: Ὡ, τ' ἀγιογδυτάκι, καὶ ἂν ἀφίγη τίποτα
μέσ' ὅς τὸ σπῖτι, μόνον τὰ κονβαλεῖ καὶ τὰ τρώει μὲ τοοὶ
φίλοι δου!

ἀγιογδυτής ὁ, πολλαχ. ἀγιογδυτής Σύμ. ἀγιο-
γδυτής Κύπρ. ἀγιογδυτής Σάμ. κ. ἄ. ἀγιογδυτής Στε-
ρελλ. (Αἰτωλ.) Θηλ. ἀγιογδυτά Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄγιος καὶ τοῦ ρ. γδύνω.

1) Ὁ τὰ ἅγια κλέπτων, ἱερόσυλος πολλαχ.: Εἶν' ἕνας
ἀγιογδυτής ποῦ κοιτάζει νὰ πάρῃ τῆς Παναγῆς τὰ μάτια
'Αθῆν. β) Ἀρπαξ, ἐπιτήδειος κλέπτῃς πολλαχ.: Νά
'ξερεις τί ἀγιογδυτής εἶν' αὐτός! Αὐτοὶ ἦτανε κλέφτες, ἀγιο-
γδυτές! γ) Ὁ διὰ περιποιήσεων καὶ κολακειῶν κατορ-
θῶντων νὰ ἀποσπάσῃ παρὰ τινος πρᾶγμα τι Νάξ. (Ἀπύ-
ρανθ.): Εἶδ' ἀγιογδυτά 'ναι 'φτή, γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ! ἄμα
νοιώσῃ πῶς ἔχεις τίποτα, δὲν ἡσυχάζει ὥσπου νὰ σ' τὸ πάρῃ.
2) Μεταφ. τοκογλύφος Πελοπν. (Ἀρκαδ. κ. ἄ.) 3)
Φαῦλος, κάκιστος ἄνθρωπος Νάξ. κ. ἄ.

ἀγιογκόρφι τό, ἀμάρι. ἀγιογκόρφι Ἀμοργ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄγιος καὶ τοῦ οὐσ. γκόρφι, περὶ οὗ
ιδ. γκόλφι.

Ἀγίον ἐγκόλιον, ἥτοι μικρὰ εἰκὼν ἢ θήκη περιέ-
χουσα ἱερὰ ἀντικείμενα, ὡς ἅγιον λείψανον, τεμάχιον
τιμίου ξύλου κττ., φερομένη συνήθως ἐπὶ τοῦ στήθους ὡς
προφυλακτήριον ἀπὸ παντὸς κακοῦ, περιάπτων: Ἄσμ.

Μὰ τ' ἀγιογκόρφι ποῦ βαστῶ, μὰ τὸ χαμαῖλί μου,
μὰ τὴν Κωσταντινούπολι, Κώστα μου, μὴ φοβᾶσαι.

Συνών. ἀγιοκόρωνο 1, φυλαχτό.

ἀγιογραφία ἡ, λόγ. σύνηθ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀγιογράφος.

Ἡ τέχνη τοῦ ζωγραφίζειν ἁγίους καὶ γενικώτερον
θρησκευτικὰς εἰκόνας.

ἀγιογραφίζω Κέρκ. κ. ἄ. — ΑΜανούσ. Τραγοῦδ. 2,80
ἀγιογραφίζον Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀκαρναν.) Μετοχ. ἡγο-
γραφισμένος ΣΖαμπελ. Ἄσμ. δημοτ. 739.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀγιογράφω. Ὁ μεταπλασμός κατὰ τὸ
συνών. ζωγραφίζω.

Παριστάνω πρόσωπον ἢ πρᾶγμα δι' εἰκόνας. ἀπεικο-
νίζω, ζωγραφίζω ἔνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Μάιδι τὴν πέτρα πιλικούν μάιδι τὴ γῇ τουρνέουν
μάιδι τοῦ Χάρου τὸν σκαμνὶ καὶ αὐτὸ ἀγιογραφίζον
(μάιδι = μήτε. Μοιρολ.) Αἰτωλ. Ἀκαρναν.

Κάθεται βασιλόπουλλο καὶ μῆλο ἀγιογραφίζει
ΑΜανούσ. ἔνθ' ἄν.

Εἰς τὸ παννὶ γραμμένον καὶ ὅς τὸ ξυλόχτενό μου,
'ς τὴ μῆτι τοῦ σαγίτας μου σ' ἔχω ἡγογραφισμένο
ΣΖαμπελ. ἔνθ' ἄν.

Τοὺς ὠραιότατους ναοὺς τοὺς ἀγιογραφισμένους
Κρήτ. Πβ. ἀγιογράφω, ζωγραφίζω.

ἀγιογράφισμα τό, ΑΜανούσ. Τραγοῦδ. 2,80.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀγιογράφω.

Ἡ δι' εἰκόνας παράστασις προσώπου ἢ πράγματος,
ζωγράφισμα: Ἄσμ.

Κάθεται βασιλόπουλλο καὶ μῆλο ἀγιογραφίζει,
ἀπάνω ὅς τ' ἀγιογράφισμα ἢ ἀγάπη τον ἐνθυμήθη

ἀγιογράφος ὁ, λόγ. σύνηθ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄγιος καὶ τοῦ ρ. γράφω κατ' ἐπίδρα-
σιν τοῦ ζωγράφος.

Ὁ ἐν εἰκόνι παριστῶν ἅγιον ἢ θεῖον πρόσωπον.

ἀγιογράφτος ἐπίθ. Κέρκ.

Ἐκ τῶν ἐπιθ. ἄγιος καὶ γραφτός.

Ζωγραφιστὸς καὶ ἐπομένως ὠραίος: Ἄσμ.

Καμαροφρύδι ἀγιογράφο καὶ γαῖταροπλεγμένο.

ἀγιογράφω Κεφαλλ. Πελοπν. (Καλάμ.) Μετοχ.
ἀγιογραμμένος Κεφαλλ. Λευκ. ἀγιογραμμένους Στερελλ.
(Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄγιος καὶ τοῦ ρ. γράφω.

Ζωγραφίζω ἁγίους: Ἐγὼ ζωγραφίζω, δὲν ἀγιογράφω
Καλάμ. Ὁ ζωγράφος μοῦ ἀγιογράφε τὴν ἀγία - Βαρβάρα
Κεφαλλ. Εἶν' ὁμορφα ἀγιογραμμένο τὸ κόνισμα αὐτόθ.
|| Ἄσμ.

Παναῖά μ' ἀγιογραμμένη | καὶ κουβαροτυλιγμένη
φύλα μι καὶ μὲ καὶ τὰ πιδιά μου!
(εὐχή) Αἰτωλ.

Νά 'ν' ἡ κασέλλα κάρην καὶ ἀπέξ' ἀγιογραμμένη
Λευκ. Πβ. ἀγιογραφίζω.

Ἀγιοδημητριάρις ὁ, ἀμάρι. Ἀγιοδ'μητριάρις
Λέσβ.

Ἐκ τοῦ ὄν. ἄγι-Δημήτρις.

Ὁ μὴν Ὀκτώβριος (ὠνομάσθη οὕτω διὰ τὴν ἐορτὴν
τοῦ ἁγίου Δημητρίου τὴν τελουμένην κατὰ τὴν 26ην ἡμέ-
ραν αὐτοῦ). Συνών. ιδ. ἐν λ. Ἀγιοδημητριάτης.

ἀγιοζούμι τό, Κεφαλλ. Πελοπν. (Ἀρκαδ. Ὀλυμπ.)
Στερελλ. (Ἀμφ.) κ. ἄ.

Τὸ μεσν. οὐσ. ἁγιοζούμιν = εὐτελής τις τροφή τῶν
οναχῶν. Πβ. Πρόδρομ. 3,290 (ἔκδ. Hesselring - Pernot)
ἡμεῖς δὲ νῦν ἐσθίομεν καθόλου τὸ ἁγιοζούμιν».

1) Ζωμὸς πολυσπορίων, ἥτοι δημητριακῶν καρπῶν,
σίτου, ἀραβοσίτου, φακῆς, κουκκιῶν κττ., ὁμοῦ βρα-
ζομένων, ὅστις ἐν ἀγγεῖῳ κομιζόμενος πρὸ τῆς ὥραιας
κύλης τῆς ἐκκλησίας εὐλογεῖται ὑπὸ τοῦ ἱερέως Στερελλ.
Αμφ.) 2) Εἰρων. ζωμὸς χόρτων. Κεφαλλ. 3) Εἰρων.
ἀρμακον Πελοπν. (Ὀλυμπ.): *Τί πίνεις αὐτοῦ; — Πίνω καὶ*
ἁγιοζούμια. 4) Φαγητὸν παρασκευαζόμενον ἐκ λαχά-
ων καὶ τρωγόμενον πρὸ τῶν ἄλλων μὴ νηστησίμων
φαγητῶν τὴν ἐσπέραν τῆς Κυριακῆς τῆς Τυρινῆς. Πρὶν
ἀγῶν ἀπαγγέλλουν τὸ ἐπόμενον φαιδρὸν ἄσμ.

Ἁγιοζούμι, | τυροζούμι, | ὅποιος φάη | δὲ γελάει,
ψύλλος δὲ θὰ | τὸν δαγκάσῃ

Ἁρκαδ.

ἁγιοζώνναρο τό, ἀμάρτ. ἁγιοζώνναρον Λέσβ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἁγίος καὶ τοῦ οὐσ. ζωνάρι.

Ἡ ἀγία ζώνη τοῦ Χριστοῦ: Ἄσμ.

Πήραν τ' ἁγιοστεφανου κι βάλαν ἀγαθένιον,
πῆραν κι τ' ἁγιοζώνναρου κι βάλαν λυγαρένιον

(ἐξ ἄσμ. λεγομένου «τοῦ Χριστοῦ τὸ καταλόγι» καὶ ψαλ-
λομένου ὑπὸ χοροῦ παρθένων πρὸ τοῦ Ἐπιταφίου τὴν
Μεγάλην Παρασκευήν).

ἁγιοθύριδο τό, Κρήτ. ἁγιοθύριδο Πελοπν. (Λα-
κων.) ἁγιοθέριδο Πελοπν. (Λακων.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἁγίος καὶ τοῦ οὐσ. θυρίδι.

1) Μικρὸν παράθυρον τοῦ ἱεροῦ βήματος τῆς ἐκκλη-
σίας Κρήτ. 2) Ἡ ἄνωθεν τῆς εἰσόδου τοῦ ναοῦ τυφλή
θυρίς ἔχουσα τὸ ἀνωτέρω μέρος συνήθως τοξοειδές, ἐν
τῇ ὁποίᾳ ὑπάρχει ζωγραφισμένη ἐπὶ τοῦ κονιάματος ἡ
εἰκὼν τοῦ ἁγίου, ἐπ' ὀνόματι τοῦ ὁποίου τιμᾶται ὁ ναὸς
Πελοπν. (Λακων.)

ἁγιοι-Σαράντα οἱ, Ἀθῆν. κ. ἀ. ἁγιοι-Σαράντα
Κύπρ. ἁγιοι-Σαράντα Παξ. κ. ἀ. ἁγιοι-Σαράντες Ζάκ.
ἁγιοι-Σαράντι Θράκ. (Ἀδριανούπ.) ἁγιοι-Σαράντους ὁ, Θεσσ.

Ἐκ παραθέσεως τοῦ οὐσ. ἁγίος καὶ τοῦ ἀριθμ.
σαράντα. Ὁ ἐνικ. ἀριθμ. ἁγιοι-Σαράντους ἐπλάσθη κατὰ
τὰ ἄλλα ἁγίων ὀνόματα ἁγιο-Βασίλεις, ἁγιο-Γεώργιος,
ἁγιο-Νικόλαος κτλ. Τὸ ἁγιοι-Σαράντι ἐκ τοῦ ἀμάρτ.
μεταπεπλασμένου ἁγιοι-Σαράντοι.

Οἱ ἁγιοι Τεσσαράκοντα μάρτυρες, τῶν ὁποίων ἡ ἐορτὴ
τελεῖται τὴν 9ην τοῦ μηνὸς Μαρτίου ἐνθ' ἄν.: Γνωμ.
Τῶν ἁγίων-Σαράντων σαράντα νὰ φάς, σαράντα νὰ πιῇς, σαράν-
τα νὰ δώσης γιὰ τὴν ψυχὴ σου (εἰς τὴν γένεσιν τοῦ γνωμ.
ἔδωσαν ἀφορμὴν ἔθιμα καὶ δοξασίαι προελθούσαι ἐκ τοῦ
συμβολικοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἁγίων, κατὰ τὴν ἐορτὴν τῶν
ὁποίων ἀρχαιότερον κατεσκεύαζον πίττας μὲ τεσσαρά-
κοντα φύλλα ζύμης ἢ τεσσαράκοντα κουταλίτας καὶ ἀφοῦ
ἔτρωγον καὶ ἔπινον καλῶς συγγενεῖς καὶ φίλοι, ἔκαμνον
τρεῖς στροφὰς περὶ τὴν τράπεζαν χορεύοντες καὶ ᾄδοντες
τὸ ἐπόμενον ἄσμ. Πβ. ΝΠολίτ. Παροιμ. 1,214) Ἀθῆν.
|| Ἄσμ.

Ἄς χορέψωμε κι ἄς εἶναι, | τῶν ἁγίων-Σαράντων εἶναι
Ἀθῆν. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. πολλαχ.

ἁγιοκάντηλο τό, Ἰων. (Σμύρν.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἁγίος καὶ τοῦ οὐσ. καντήλι.

Ἡ ὑπὲρ τὴν ἀγίαν τράπεζαν διαρκῶς ἀνημμένη καν-
δήλα ἢ λεγόμενη ἀκοίμητος.

ἁγιοκέρι τό, ἁγιοκέρην Πόντ. (Κερασ.) ἁγιοκέρι
σύνθηθ. ἁγιοκέρ' Θράκ. ἁγιοκέρ' Θράκ. (Αἰν.) Μακεδ.
(Καταφύγ. Μελέν. κ. ἀ.) Σκόπ. κ. ἀ. ἁγιοκέρ' Λέσβ.
ἁγιοκέρ' Πόντ. (Τραπ. κ. ἀ.) ἁγιοκέρ' Σαμοθρ. Στερελλ.
(Αἰτωλ.) κ. ἀ. ἁγιοκέρ' Α.Ρουμेल. (Φιλιππούπ.) Πόντ. (Χαλδ.
κ. ἀ.) ἁγιοκέρ' Πόντ. (Σάντ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἁγίος καὶ τοῦ οὐσ. κερι.

1) Ὁ καθαρὸς τῶν μελισσῶν κηρὸς καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ
πρὸς χρῆσιν ἐν τοῖς ναοῖς κατασκευαζόμενα κηρία
ἐνθ' ἄν.: Φρ. Σὰν ἁγιοκέρι ἔγινε (ἐπὶ τοῦ καταστάντος
ἐνεκα ἀσθeneίας ὠχροῦ ὡς τὸ χρῶμα τοῦ κηροῦ καὶ
κατίσχνου ὡς τὸ λεπτὸν κηρίον) Πελοπν. (Ἀρκαδ. κ. ἀ.)
Σὰν ἁγιοκέρ' ἔλειουσι (συνών. τῇ προηγουμένῃ). Μακεδ.
|| Ἄσμ.

Ἐσὺ κάπον θυμιάμαν, ἐγὼ ἄς καίγ' ἁγιοκέρ' ἁγιοκέρ' ἁγιοκέρ'
Τραπ.

Χριστοῦγεννα, Χριστοῦγεννα, τώρα Χριστὸς γεννιῶται
'ς τὸ μέλι καὶ 'ς τὸ ἁγιοκέρ' καὶ 'ς τὸ ἁγιο θυμιάμα

Θράκ. 2) Τὸ φυτὸν χοῦα ἢ σαρκώδης (hoya ἢ ascle-
pias carnosa) τῆς τάξεως τῶν ἀσκληπιαδωδῶν (asclepia-
daceae) ἔχον ἄνθη κηρώδους ὁψεως (ΠΓεννάδ. 1037)
Θράκ. (Αἰν.) Συνών. κεράκι.

ἁγιοκλαδο τό, Κυκλ. (Θήρ. κ. ἀ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἁγίος καὶ τοῦ οὐσ. κλαδί. Ἡ λ. καὶ
παρὰ Σομ.

Ἡγιασμένος δι' ἐκκλησιαστικῆς εὐχῆς κλάδος φοίνι-
κος, ἐλαίας, βαΐου, κττ. διδόμενος ἐν τῷ ναῷ ὑπὸ τοῦ
ἱερέως εἰς τὸν Χριστιανὸν κατὰ τὴν Κυριακὴν τῶν Βαΐων.
Συνών. ἁγιοκλαία.

ἁγιοκλήμα τό, (I) Α.Ρουμελ. (Σωζόπ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἁγίος καὶ τοῦ οὐσ. κλήμα.

Κλήμα ἁγίων, ἡγιασμένον: Ἄσμ.

Νὰ διῶ τοῖς νεοῦς, νὰ διῶ τοῖς νεῖς, νὰ διῶ τὰ παλληκάρια,
νὰ διῶ καὶ τὸ ἁγιοκλήμα τὰ τί σταφύλι κάνει.

ἁγιοκλήμα τό, (II) κοιν. ἁγιοκλήμα Θεσσ. (Ὀλυμπ.)
ἁγιοκ-κλήμαν Χίος (Πυργ.)

Ἐκ τοῦ ἱστορικῶς ἀμάρτ. οὐσ. αἰγδοκλήμα κατὰ
παρετυμ. πρὸς τὸ ἐπιθ. ἁγίος. Ἰδ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 1,168
καὶ Κουμαν. (λ. αἰγδοκλήμα). Ἡ λ. καὶ παρὰ ΡΒelon
2,18.

1) Τὸ φυτὸν αἰγδοκλήμα τὸ κοινὸν (Ionicera caprifol-
ium) τῆς τάξεως τῶν αἰγδοκλήματωδῶν (caprifoliaceae)
κοιν. Συνών. ἁγιοκλήμα, ποντικῆ. Ἡ λ. καὶ ὡς
τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀγιοκλήματα Πελοπν. (Ἀρκαδ.)
Ἀγιοκλήμα καὶ Ἀγιοκλήμα Κίμωλ. 2) Αἰγδοκλήμα τὸ
Τυρρηνικὸν (Ionicera Etrusca) Εὐβ. (Κύμ.) Ἡπ. Θήρ.
Κέρκ. Μακεδ. (Καστορ.)

ἁγιοκόρωνο τό, Κυκλ. (Θήρ. Νάξ. κ. ἀ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἁγίος καὶ τοῦ οὐσ. κορώννα.

1) Ἰερὸν ἐγκόλπιον φερόμενον συνήθως ἐπὶ τοῦ στή-
θους ὡς περιάπτρον πρὸς ἀποτροπὴν παντὸς κακοῦ Κυκλ.

